

Projekt

z dnia 12 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY TARNÓW**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz.1153) oraz art. 41 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151, ze zm.) oraz art. 2, art.10 i art. 26 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r., poz. 1939, ze zm.) Rada Gminy Tarnów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy Tarnów
z dnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2026

Opracowanie:
**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Tarnów 2025**

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok zwany dalej „Programem” stanowi kompleksową odpowiedź na jedno z najważniejszych wyzwań zdrowotnych i społecznych, z jakimi boryka się współczesne społeczeństwo. Jego opracowanie wynika z obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego przepisami art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) i art. 10 ust. 1, ust. 2, ust. 2a, 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) oraz Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały również wskazówki wynikające z rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dzięki czemu działania są zgodne z aktualnymi wytycznymi i najlepszymi praktykami w zakresie profilaktyki uzależnień. Program jest spójny z lokalną polityką społeczną, powiązany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tarnów na lata 2019–2025 oraz uwzględnia wyniki badań dotyczących lokalnych zagrożeń społecznych. Jego głównym celem jest zmniejszenie skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, które w coraz większym stopniu wpływają na zdrowie psychiczne i społeczne mieszkańców. Program stawia na redukcję szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz angażuje społeczność lokalną w działania profilaktyczne i wspierające osoby dotknięte problemami uzależnień.

Zakres działań Programu obejmuje szeroki wachlarz inicjatyw edukacyjnych, terapeutycznych i interwencyjnych. Działania edukacyjne mają na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i uzależnieniami behawioralnymi. W ramach działań terapeutycznych przewidziano wsparcie dla osób dotkniętych uzależnieniami oraz ich rodzin. Natomiast działania interwencyjne skupiają się na reagowaniu w sytuacjach kryzysowych, minimalizowaniu skutków uzależnień i przeciwdziałaniu ich negatywnym konsekwencjom społecznym. Jednocześnie w związku z dynamicznie rosnącą liczbą osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi w programie uwzględniono także ten obszar działania. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym staje się niezbędnym elementem w profilaktyce uzależnień, z uwagi na ich rosnącą skalę oraz istotny wpływ na zdrowie psychiczne i społeczne mieszkańców.

Program wyróżnia się wielopłaszczyznowym podejściem do problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych. Kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, dzięki czemu Program nie tylko reaguje na bieżące potrzeby społeczności lokalnej, ale również wspiera długofalowy rozwój zdrowej i odpowiedzialnej społeczności. Sporządzany jest na okres jednego roku, co pozwala na bieżąco monitorować jego skuteczność i dostosowywać działania do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

II. ODBIORCY PROGRAMU – grupa docelowa

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, jak również problemy uzależnień behawioralnych dotyczą znaczą część społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Tarnów, którzy stykają się z problemami uzależnień oraz jego konsekwencjami, w szczególności do:

1. Osób uzależnionych;
2. Osób zagrożonych uzależnieniem;
3. Osób współuzależnionych;
4. Osób dotkniętych przemocą;
5. Dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem ich rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli;
6. Osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień.

Program jest zróżnicowany ze względu na rodzaje profilaktyki, jakie są stosowane do konkretnej grupy odbiorców. Cele programu będą realizowane w poszczególnych obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej**, która kierowana jest do wszystkich mieszkańców Gminy Tarnów bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie ryzyka sprzyjającego rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźnienia inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

- **Profilaktyki selektywnej**, ukierunkowanej na jednostkę i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy; profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

- **Profilaktyki wskazującej**, ukierunkowanej na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych.

- **Redukcję szkód** poprzez wczesne rozpoznanie i krótką interwencję, terapię obejmującą osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem, osoby pijące ryzykownie i szkodliwie, DDA, oraz osoby współuzależnione.
- **Rehabilitacji** poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne, prawne, które obejmuje osoby uzależnione oraz wsparcie działalności środowisk abstynenckich.

III. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROZEŃ SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY TARNÓW

Efektywne przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów związanych z alkoholem, narkotykami oraz innymi zagadnieniami społecznymi możliwe jest wyłącznie poprzez szczegółową diagnostykę lokalnych warunków. Określenie i zdiagnozowanie lokalnych zagrożeń społecznych występujących na terenie Gminy Tarnów było możliwe poprzez przeprowadzenie diagnozy, która odbyła się w czwartym kwartale 2025 r. Badanie zrealizowano wśród dorosłych mieszkańców, sprzedawców napojów alkoholowych oraz dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Gminy Tarnów.

Wyniki diagnozy to kompleksowa analiza skali oraz charakteru problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze), uzależnieniami behawioralnymi oraz zjawiskami towarzyszącymi takimi jak przemoc domowa czy cyberprzemoc.

DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY TARNÓW

- o Dorośli mieszkańcy Gminy Tarnów wyraźnie dostrzegają, że problemy uzależnień są jednym z kluczowych wyzwań społecznych, obok kwestii ekonomicznych i wykluczenia społecznego. Do najważniejszych problemów lokalnych zaliczają: uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc (84% wskazań „bardzo” lub „raczej istotny”), uzależnienie od alkoholu (78%) oraz nadmierne spożycie napojów energetyzujących przez dzieci i młodzież (74%). Wysoko plasują się także takie zjawiska jak przestępczość (71%), bieda i ubóstwo (65%), bezrobocie (65%), wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnościami (70%) oraz bezdomność. Taki układ odpowiedzi pokazuje, że uzależnienia – zarówno od substancji, jak i behawioralne – są postrzegane jako poważne zagrożenie dla jakości życia całej społeczności, a nie tylko „prywatny problem” pojedynczych osób.
- o W opiniach mieszkańców widoczna jest także wrażliwość na sytuację osób starszych – jedynie 38% badanych potrafi wskazać konkretne miejsca aktywizacji seniorów (kluby, dom kultury, zajęcia na basenie itp.), co sugeruje, że oferta dla osób po 60. roku życia jest w świadomości społecznej dość słabo obecna. Problemy samotności, choroby i marginalizacji seniorów wpisują się w szerszy obraz lokalnych wyzwań społecznych, wymagających rozwijania form wsparcia i integracji międzypokoleniowej.
- o Przemoc domowa jest zjawiskiem realnie obecnym w środowisku gminy, choć w dużej mierze ukrytym. 34% ankietowanych zna osoby doświadczające przemocy domowej, a kolejne 25% ma podejrzenia, że w ich otoczeniu może do niej dochodzić. Jednocześnie 17% badanych deklaruje, że sami doświadczyli

przemocy ze strony członka rodziny – najczęściej przemocy psychicznej (40%), fizycznej (18%) i ekonomicznej (10%). Mieszkańcy różnie oceniają skalę zjawiska w swojej miejscowości: 46% uważa, że przemoc jest raczej lub bardzo rzadka, natomiast 54% – że raczej lub bardzo częsta. Obraz ten wskazuje na istnienie znacznej, choć nie w pełni ujawnionej skali zjawiska oraz na potrzebę dalszego wzmacniania systemu wsparcia i interwencji.

- Postawy wobec przemocy domowej są generalnie dojrzałe i sprzyjające reagowaniu. 78% badanych zgadza się z twierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol (choć w rzeczywistości jest to raczej czynnik sprzyjający niż bezpośrednia przyczyna), 79% jest świadomych, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie, a 75% dostrzega, że ofiarą może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Jednocześnie zdecydowana większość odrzuca szkodliwe mity: 95% nie uważa przemocy za „prywatną sprawę”, 86% wie, że nie musi zostawiać „śladów na ciele”, 77% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że policja nie powinna interweniować, a 66% odrzuca przekonanie, że „gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”. To oznacza, że na poziomie przekonań funkcjonuje duży potencjał do aktywnego reagowania na przemoc.
- Wzorce spożywania alkoholu wśród dorosłych mieszkańców Gminy Tarnów wskazują zarówno na obecność znaczącej grupy abstynentów, jak i na ryzyko utrwalania szkodliwych nawyków. Niemal jedna czwarta badanych (23%) po raz pierwszy sięgnęła po alkohol po ukończeniu 18. roku życia, natomiast połowa (50%) zainicjowała picie między 16. a 18. rokiem życia, a 24% – przed 15. rokiem. Tylko 3% deklaruje, że nigdy nie piło alkoholu. W dorosłości 32% pije kilka razy w roku, 22% – kilka razy w miesiącu, 7% – raz w tygodniu, a 6% – kilka razy w tygodniu; 33% określa się jako abstynenci. Najczęściej jednorazowo spożywane ilości to 1–2 porcje standardowe (36%) lub 3–4 porcje (18%), przy czym ulubionym trunkiem jest wino (33%), a następnie piwo (19%). Wysoki odsetek wczesnej inicjacji oraz picia w okresie nastoletnim oznacza ryzyko przenoszenia ryzykownych wzorców picia z okresu dorastania w dorosłość.
- Motywy sięgania po alkohol pokazują wyraźnie jego rolę w regulowaniu emocji. Najczęściej wskazywane powody to: odreagowanie emocji (37%), „dla towarzystwa” (29%), dodanie sobie odwagi (15%) oraz uroczystości (10%). Analiza odpowiedzi sugeruje, że dla 52% badanych alkohol jest w jakimś stopniu sposobem radzenia sobie z przeżywanymi emocjami. Jednocześnie większość mieszkańców nie dostrzega istotnej poprawy w sferze zachowań alkoholowych w ostatnich latach – widok osób pijących w miejscach publicznych utrzymuje się na podobnym poziomie (48%), a dwóch na trzech respondentów uważa, że skala widocznej nietrzeźwości i awantur pod wpływem alkoholu nie zmieniła się znacząco.
- Postawy wobec alkoholu w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa są w dużej mierze odpowiedzialne, choć nadal funkcjonują pewne mity. Z twierdzeniem, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten w wódce, łącznie nie zgadza się 45% badanych, co oznacza, że 55% w mniejszym lub większym stopniu podziela błędne przekonanie o „łagodności” piwa. Jednocześnie 95% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że alkohol pomaga w trudnych sytuacjach, 96% odrzuca możliwość „bezpiecznego” prowadzenia samochodu po niewielkiej ilości alkoholu, a 100% uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie

nawet małych ilości alkoholu. Zdecydowana większość mieszkańców nie dostrzega też łatwego dostępu młodzieży do alkoholu w sklepach – tylko 4% sądzi, że nieletni mogą go z łatwością kupić. Jedynie 5% popiera ograniczanie dostępu do alkoholu lub zwiększanie kontroli sprzedaży, co pokazuje, że przy wysokiej świadomości zagrożeń zdrowotnych akceptacja dla restrykcji regulacyjnych jest raczej niska.

- Mieszkańcy oceniają swoją wiedzę o uzależnieniach od substancji psychoaktywnych jako przynajmniej średnią – 37% określa ją jako wysoką, 43% jako średnią, 18% jako niską, a jedynie 2% wskazuje na jej brak. W praktyce przekłada się to m.in. na postawy rodzicielskie: 89% badanych nigdy nie pozwala swojemu dziecku próbować alkoholu, 7% robi to raczej rzadko, a 4% bardzo rzadko. W sytuacji ujawnienia faktu picia przez dziecko 58% rodziców deklaruje, że porozmawiałoby z nim i starało się pomóc, 18% zapowiada wyciągnięcie zdecydowanych konsekwencji, a 22% – nie wie, jak postąpiłoby, bo nie ma dzieci. Dane te wskazują, że deklaratywnie wśród dorosłych dominuje model wychowawczy odrzucający przyzwolenie na picie alkoholu przez nieletnich.
- W obszarze narkotyków i dopalaczy dorośli mieszkańcy Gminy Tarnów dostrzegają wyraźny problem, choć nie tak masowy jak w przypadku alkoholu i uzależnień cyfrowych. 63% badanych zna przynajmniej jedną osobę zażywającą narkotyki lub dopalacze, przy czym 92% deklaruje, że nie wie, gdzie można nabyć tego typu substancje. Z kolei 10% mieszkańców zna osoby używające leków celem odurzenia, 32% ma takie podejrzenia, a 58% nie dostrzega tego problemu w swoim otoczeniu. Taki obraz sugeruje istnienie „ukrytego” obiegu substancji odurzających, przy jednoczesnej dość ograniczonej wiedzy większości mieszkańców o kanałach ich dostępności.
- Uzależnienia behawioralne są wyraźnie obecne w środowisku dorosłych. 26% respondentów przyznaje, że ma doświadczenie z grami hazardowymi – najczęściej w formie Lotto i zdrapek. Jednocześnie 87% mieszkańców uważa, że uzależnienie od komputera i/lub Internetu jest dość lub bardzo powszechne lokalnie. Oznacza to, że mieszkańcy trafnie dostrzegają przesunięcie części problemów w stronę „cywilizacyjnych” wzorców uzależnień, przy jednoczesnym utrzymywaniu się tradycyjnych zagrożeń związanych z alkoholem i innymi substancjami.

SPRZEDAWCY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH:

- Sprzedawcy napojów alkoholowych w Gminie Tarnów charakteryzują się stosunkowo wysoką świadomością dotyczącą szkodliwości alkoholu. 60% z nich nie zgadza się z twierdzeniem, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż alkohol w wódce, co oznacza, że rozumieją, iż ryzyko wynika przede wszystkim z ilości spożywanego alkoholu, a nie tylko jego mocy. Ta wiedza jest ważnym zasobem w codziennych kontaktach z klientami i reagowaniu na bagatelizowanie „słabszych” napojów.
- Większość sprzedawców popiera ograniczanie i kontrolę dostępu do alkoholu. 75% zgadza się ze stwierdzeniem, że dostęp powinien być ograniczony lub kontrolowany, 80% wyraża zdecydowany sprzeciw wobec dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich, a 85% uważa, że w okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Jednocześnie 95% badanych uważa, że sprzedawcy

powinni brać udział w szkoleniach z odpowiedzialnej sprzedaży. Dane te pokazują, że sprzedawcy widzą siebie nie tylko jako podmioty handlowe, ale także jako uczestników lokalnej polityki ograniczania szkód związanych z alkoholem.

- Deklaracje sprzedawców pokazują wysoki poziom odpowiedzialności w obszarze sprzedaży osobom nieletnim. 80% ankietowanych twierdzi, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie, która budziła wątpliwości co do pełnoletniości, a w przypadku takich wątpliwości 75% zawsze sprawdza dokument potwierdzający wiek kupującego, a 25% robi to często. 90% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby poniżej 18. roku życia mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach, natomiast 10% ma odmienne zdanie – co sugeruje, że część sprzedawców dostrzega pewne luki w praktycznym egzekwowaniu zakazu sprzedaży nieletnim.
- Kontakt sprzedawców z zachowaniami ryzykownymi jest realny, choć nie codzienny. 55% deklaruje, że próby kupna alkoholu przez osoby poniżej 18. roku życia zdarzają się kilka razy w roku. Jeśli chodzi o wyroby tytoniowe, sprzedawcy szacują, że nieletni próbują je kupować rzadko – raz w miesiącu (20%) lub raz w tygodniu (10%). Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży nie jest zjawiskiem bardzo częstym: 10% wskazuje, że zdarza się to kilka razy w roku, 25% – kilka razy w miesiącu, a 65% twierdzi, że nie dochodzi do takich sytuacji. Mimo to 25% sprzedawców przyznaje, że w ciągu ostatnich trzech miesięcy miało miejsce nieprzyjemne zdarzenie związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu, a aż 95% zauważa, że osoby nietrzeźwe podejmują próby zakupu alkoholu.
- Postawy zdrowotne sprzedawców wobec alkoholu są jednoznacznie prozdrowotne i zgodne z rekomendacjami. 90% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że alkohol pomaga w trudnych sytuacjach życiowych, a 100% uważa, że prowadzenie samochodu po nawet niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne. Również 100% sprzedawców odrzuca twierdzenie, że kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu. Oznacza to, że sprzedawcy mogą być ważnym ogniwem w przekazywaniu rzetelnych informacji na temat szkód zdrowotnych i modelowaniu odpowiedzialnych postaw wśród klientów.
- W ocenie sprzedawców sytuacja na rynku alkoholu nie jest stabilna – połowa badanych jest zdania, że w ostatnim roku lub dwóch latach sprzedaż alkoholu wzrosła. W połączeniu z przekonaniem 85% sprzedawców o nadmiernej liczbie punktów sprzedaży może to świadczyć o nasileniu roli alkoholu w codziennym życiu części mieszkańców. Wyniki te wzmacniają argument za konsekwentnym prowadzeniem kontroli, działań edukacyjnych oraz stałym podnoszeniem kompetencji sprzedawców w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży.

DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA

- Wyniki badań relacji pokazują, że uczniowie szkół podstawowych Gminy Tarnów funkcjonują w raczej sprzyjającym środowisku wychowawczym, co stanowi ważny czynnik chroniący przed zachowaniami ryzykownymi. Łącznie 88% uczniów klas 4–8 deklaruje bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami/opiekunami, 48% – z nauczycielami, a 85% – z rówieśnikami. Dane te wskazują na obecność

pozytywnego klimatu rodzinnego i szkolnego, który – odpowiednio wykorzystany – może wzmacniać skuteczność programów profilaktycznych.

- Alkohol jest zjawiskiem wyraźnie obecnym w środowisku rówieśniczym dzieci i młodzieży. 51% uczniów klas 4–8 uważa, że ich rówieśnicy piją alkohol. Miejsca spożywania to przede wszystkim: czas spędzany na świeżym powietrzu (62%), imprezy i dyskoteki (37%), dom (30%) oraz wycieczki szkolne (26%). Jako powody sięgania po alkohol uczniowie najczęściej wymieniają chęć zaimponowania innym (61%), lepszą zabawę (41%) oraz – co szczególnie niepokojące – chęć zapomnienia o kłopotach (27%). Inicjację alkoholową ma za sobą 13% badanych uczniów; wśród tych, którzy piją, dominuje motyw „dla lepszej zabawy”. Wskazuje to na kształtowanie się wzorców, w których alkohol staje się zarówno elementem integracji rówieśniczej, jak i sposobem radzenia sobie z trudnościami emocjonalnymi.
- Świadomość ryzyka związanego z alkoholem u części uczniów jest niewystarczająca. Choć 59% uczniów klas 4–8 ma świadomość, że każdy może uzależnić się od alkoholu, to aż 21% zgadza się ze stwierdzeniem, że piwo „nie jest alkoholem”. Jednocześnie 32% uczniów zna miejsca, w których osoba niepełnoletnia może bez problemu kupić alkohol. Dane te pokazują, że obok relatywnie wysokiej wiedzy ogólnej występują groźne mity i poczucie łatwej dostępności, co zwiększa ryzyko wczesnej i częstszej inicjacji alkoholowej.
- Papierosy i e-papierosy pozostają ważną częścią krajobrazu ryzykownych zachowań młodzieży. 64% uczniów wskazuje, że osoby w ich wieku palą papierosy lub e-papierosy, 14% twierdzi, że rówieśnicy nie palą, a 22% nie ma wiedzy na ten temat. Inicjację nikotynową ma za sobą 21% uczniów, przy czym 12% deklaruje jednorazową próbę palenia. Najczęściej wskazywanymi powodami są chęć spróbowania czegoś nowego oraz namowa znajomych, co podkreśla rolę presji rówieśniczej i ciekawości w podejmowaniu pierwszych eksperymentów z nikotyną.
- Kontakt dzieci i młodzieży z narkotykami i dopalaczami jest rzadszy niż z alkoholem czy papierosami, ale nie marginalny. 29% uczniów klas 4–8 uważa, że ich rówieśnicy mieli kontakt z narkotykami lub dopalaczami, a 7% deklaruje własne doświadczenia z tego typu substancjami. Większość badanych (77%) nie wie, gdzie można je kupić, choć pojawiają się deklaracje wskazujące konkretne miejsca. Uczniowie, którzy mieli kontakt z narkotykami lub dopalaczami, najczęściej pozyskiwali je od obcych osób, co sugeruje istnienie obiegu substancji poza bezpośrednim nadzorem dorosłych. Jednocześnie 54% uczniów deklaruje, że rozmawiało o alkoholu, narkotykach, dopalaczach i papierosach z rodzicami, a 41% – z nauczycielami, co wskazuje na istotną, choć wciąż niewystarczającą, rolę dorosłych w edukacji profilaktycznej.
- Napoje energetyzujące są bardzo popularne wśród uczniów – 41% dzieci i młodzieży klas 4–8 deklaruje ich spożywanie. Wśród tej grupy najczęściej pojawia się odpowiedź „raz w miesiącu” (48%), ale odnotowano również przypadki codziennego picia, szczególnie w młodszych klasach. Biorąc pod uwagę wysoką zawartość kofeiny, cukru i innych substancji pobudzających, można mówić o realnym ryzyku dla zdrowia fizycznego i funkcjonowania psychofizycznego uczniów, zwłaszcza przy łączeniu energetyków z innymi używkami.

- Uzależnienia behawioralne – przede wszystkim od smartfonu, Internetu i gier komputerowych – stanowią jeden z najpoważniejszych obszarów współczesnych zagrożeń. Uczniowie najczęściej spędzają przed komputerem do 4 godzin dziennie (25%), a przed smartfonem 2–3 godziny (37%), przy czym 26% deklaruje korzystanie ze smartfonu powyżej 5 godzin dziennie. 16% uczniów twierdzi, że w ogóle nie gra w gry komputerowe, jednak rzeczywisty odsetek może być niższy z uwagi na tendencję do zaniżania czasu ekranowego. 66% uczniów uważa, że brak dostępu do Internetu miałby niewielki lub żaden wpływ na ich funkcjonowanie, 22% przyznało, że odczułoby jego brak, a 12% stwierdziło, że trudno byłoby im wytrzymać bez Internetu. Za najbardziej powszechne uzależnienia behawioralne uczniowie uznają uzależnienie od smartfonu (63%) i sieciorholizm (56%).
- Hazard online jest obecny w doświadczeniach części uczniów. Choć 63% nie ma doświadczeń z internetowymi grami na pieniądze, to 37% deklaruje, że miało do czynienia z taką formą hazardu. W zestawieniu z dużą ilością czasu spędzanego online, wysoką dostępnością platform oferujących gry na pieniądze i rosnącą rolą wirtualnej rozrywki oznacza to realne ryzyko rozwoju problemów hazardowych, jeśli nie zostaną wzmocnione działania edukacyjne i kontrolne.
- Przemoc i cyberprzemoc stanowią poważny problem w środowisku szkolnym. 39% uczniów deklaruje, że nigdy nie doświadczyło przemocy w szkole, ale 19% doświadcza jej kilka razy w roku, 11% – kilka razy w miesiącu, 9% – kilka razy w tygodniu, a 22% – codziennie. Uczniowie częściej doświadczają przemocy psychicznej niż fizycznej, a aż 45% wskazuje na agresję słowną w swoim środowisku. Przemoc domowa pojawia się w domach 19% uczniów. W przestrzeni internetowej 42% badanych doświadczyło hejtu, 33% – obraźliwych wiadomości, a 30% – upublicznienia prywatnej korespondencji. Dane te wyraźnie pokazują, że zarówno przemoc tradycyjna, jak i cyberprzemoc są ważnym obszarem ryzyka, wymagającym systemowej edukacji z zakresu bezpieczeństwa, reagowania i wsparcia psychologicznego.
- Sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież pokazuje, że równolegle funkcjonują dwa ważne środowiska – rodzina i rówieśnicy, przy rosnącej roli samotnego spędzania czasu. Uczniowie klas 4–8 najczęściej spędzają czas wolny ze znajomymi z klasy/szkoły (25%) lub samodzielnie (24%). W połączeniu z wysokim czasem ekranowym i dużą obecnością aktywności online może to oznaczać, że część relacji rówieśniczych przenosi się do świata wirtualnego kosztem bezpośrednich kontaktów. Z perspektywy profilaktyki ważne jest wzmacnianie form spędzania czasu wolnego opartych na aktywności fizycznej, zainteresowaniach i relacjach „offline”, które mogą stanowić atrakcyjną alternatywę wobec używek i nadmiernego korzystania z technologii.

IV. INSTYTUCJONALNE ZASOBY GMINY TARNÓW W ZAKRESIE DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie realizuje szeroki zakres działań skierowanych do osób i rodzin zagrożonych różnego rodzaju dysfunkcjami. W ramach swojej działalności Ośrodek oferuje wsparcie w wielu formach, dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Wśród dostępnych

usług znajdują się m.in. poradnictwo specjalistyczne prowadzone przez psychologa oraz specjalistę ds. uzależnień, pomoc prawną, wsparcie oraz profesjonalną pracę socjalną. Dodatkowo osoby i rodziny mogą korzystać z pomocy asystentów rodziny, którzy wspierają je w codziennym funkcjonowaniu i pomagają w rozwiązywaniu bieżących problemów. W strukturze GOPS funkcjonuje również Dzienny Dom Senior+, który stanowi istotne wsparcie dla osób starszych, zapewniając im możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, integracji z innymi mieszkańcami oraz korzystania z różnorodnych form pomocy i opieki. Dzięki takim działaniom GOPS pełni ważną rolę w budowaniu systemowego wsparcia społecznego w gminie, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

2. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tarnowie, oferuje interdyscyplinarną pomoc dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Placówki te zapewniają interdyscyplinarną pomoc, co oznacza, że mieszkańcy mogą korzystać z różnorodnego wsparcia dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb – zarówno psychologicznego, prawnego, jak i socjalnego. Dzięki takiemu podejściu osoby w kryzysie otrzymują kompleksową opiekę, która pozwala im skutecznie radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz przyczynia się do poprawy ich funkcjonowania w rodzinie i społeczności lokalnej.

3. Komisariaty Policji Tarnów - Centrum i Tarnów - Zachód pełnią ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa i wsparcia mieszkańców gminy. Dzielnicy, w ramach swoich obowiązków służbowych, współpracują z pracownikami socjalnymi w różnych obszarach profilaktyki społecznej, angażując się w działania mające na celu przeciwdziałanie problemom społecznym i wspieranie osób potrzebujących pomocy. Funkcjonariusze realizują również zadania w pracach Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Dzielnicy prowadzą systematyczne rozpoznanie swojego rejonu, analizując zarówno sytuację osobową mieszkańców, jak i zjawiska oraz zdarzenia mogące wpływać na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dzięki temu działania Policji są skuteczniejsze, a współpraca z instytucjami społecznymi pozwala na kompleksowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych oraz na profilaktyczne zapobieganie problemom społecznym.

4. Straż Gminna prowadzi patrole i interwencje w miejscach publicznych, reagując na zakłócenia porządku, nadużywanie alkoholu oraz inne sytuacje kryzysowe. Funkcjonariusze realizują także działania profilaktyczne, m.in. spotkania edukacyjne dla mieszkańców, dzieci i młodzieży. Istotnym elementem pracy jest współpraca z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi, asystentami rodzin i członkami GKRPA, co pozwala na skuteczniejsze wsparcie rodzin dotkniętych problemem uzależnień, przemocy domowej oraz innych trudności społecznych.

5. Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Tarnowie, zapewnia kompleksowe wsparcie osobom dotkniętym problemami uzależnień oraz ich rodzinom. Placówka prowadzi badania do biegłych dla osób kierowanych na leczenie odwykowe, a także oferuje konsultacje, leczenie i poradnictwo psychologiczne. W Ośrodku realizowana jest psychoterapia indywidualna oraz programy terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, co pozwala na wszechstronne podejście do problemu i skuteczną

pomoc w procesie wychodzenia z uzależnienia. W strukturze Ośrodka funkcjonują trzy główne jednostki: Oddział Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia. Dzięki takiej organizacji możliwe jest dopasowanie formy pomocy do potrzeb pacjentów – od wsparcia ambulatoryjnego po leczenie stacjonarne – co zwiększa skuteczność terapii i wspiera proces zdrowienia zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin.

6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie prowadzi szeroki zakres działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i wspieranie osób dotkniętych problemem uzależnienia. Komisja realizuje swoje zadania między innymi poprzez rozmowy motywacyjno–interwencyjne z osobami pijącymi problemowo lub uzależnionymi od alkoholu oraz z członkami ich rodzin, co pozwala na wczesne reagowanie i udzielanie wsparcia. Ponadto GKRPA wspomaga działalność podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmuje działania zmierzające do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych. Komisja sprawuje także nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących sprzedaży i podawania alkoholu, co przyczynia się do ochrony społeczności lokalnej przed negatywnymi skutkami nadużywania alkoholu. Działania GKRPA mają charakter zarówno profilaktyczny, jak i interwencyjny, stanowiąc ważny element systemu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi w gminie.

7. Zespół Interdyscyplinarny działa w celu diagnozowania problemów przemocy domowej oraz podejmowania skutecznych działań zarówno w środowiskach zagrożonych przemocą, jak i w tych, które już doświadczyły przemocy. Jego zadania obejmują działania profilaktyczne, mające na celu zapobieganie przemocy, oraz interwencyjne, ukierunkowane na wsparcie osób dotkniętych przemocą i ograniczenie negatywnych skutków społecznych i rodzinnych. Praca Zespołu opiera się na współpracy specjalistów z różnych dziedzin, co pozwala na kompleksowe i wielowymiarowe podejście do problemu przemocy oraz skuteczniejsze wspieranie rodzin w trudnej sytuacji.

8. Kuratorzy zawodowi i społeczni pełnią istotną rolę w systemie wsparcia społecznego i resocjalizacji. Zajmują się głównie osobami niepełnosprawnymi, uzależnionymi, niewydolnymi wychowawczo oraz tymi, które popełniły przestępstwa. Kuratorzy prowadzą działania mające na celu wsparcie tych osób w codziennym funkcjonowaniu, pomoc w reintegracji społecznej, a także monitorowanie i kontrolę zachowań w celu minimalizowania ryzyka wystąpienia negatywnych zjawisk. Ich praca opiera się na współpracy z rodziną, instytucjami pomocy społecznej oraz innymi podmiotami zajmującymi się profilaktyką i resocjalizacją, co pozwala na kompleksowe podejście do trudnych sytuacji życiowych podopiecznych.

9. Punkt konsultacyjny, to miejsce, w którym osoby uzależnione oraz ich rodziny mogą uzyskać wszechstronną pomoc i wsparcie. W ramach działalności punktu oferowane są porady i konsultacje prowadzone przez specjalistów z różnych dziedzin, w tym psychologa, specjalistę terapii uzależnień, prawnika oraz pracowników socjalnych. Takie interdyscyplinarne podejście pozwala na kompleksowe diagnozowanie problemów, udzielanie profesjonalnych wskazówek i wspieranie zarówno osób bezpośrednio dotkniętych uzależnieniem, przemocą domową jak i członków ich rodzin w procesie radzenia sobie z trudną sytuacją.

10. Stowarzyszenie „Nowa Szansa” oraz grupa **AA „Tylko dzisiaj”** prowadzą swoją działalność w pomieszczeniach Punktu Konsultacyjnego oraz w Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie. Grupy te organizują regularne spotkania wspierające, w których uczestniczą osoby z terenu gminy, szukające wsparcia w radzeniu sobie z problemem uzależnienia. Działalność stowarzyszenia i grupy AA nie ogranicza się jedynie do spotkań – członkowie aktywnie uczestniczą w wycieczkach oraz warsztatach terapii uzależnień organizowanych w Lubaszowej i Gosławicach, co pozwala im na rozwijanie umiejętności radzenia sobie z uzależnieniem, budowanie relacji społecznych oraz utrzymywanie motywacji do trzeźwego życia. Takie działania wspierają proces rehabilitacji i integracji społecznej osób dotkniętych problemem alkoholowym, a także wzmacniają lokalną sieć wsparcia dla mieszkańców gminy.

11. Oświata - na terenie gminy funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych, obejmująca żłobki, przedszkola oraz szkoły podstawowe. W tych placówkach realizowana jest zarówno działalność wychowawcza, jak i edukacyjna, wspierająca wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. Ponadto szkoły prowadzą działalność informacyjną i profilaktyczną, organizując różnorodne warsztaty dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców, które mają na celu przeciwdziałanie problemom społecznym i zdrowotnym, w tym uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym. Dzięki temu placówki oświatowe pełnią ważną rolę w budowaniu świadomości oraz kształtowaniu postaw odpowiedzialnych i bezpiecznych wśród młodych mieszkańców gminy.

12. Radni i Sołtysi aktywnie współpracują z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami, podejmując działania na rzecz poprawy funkcjonowania społeczności lokalnych. Ich działalność sprzyja budowaniu poczucia wspólnoty, współodpowiedzialności oraz więzi międzypokoleniowej wśród mieszkańców. Dzięki zaangażowaniu radnych i sołtysów możliwe jest skuteczniejsze reagowanie na potrzeby społeczności, inicjowanie działań integracyjnych oraz wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu wzmocnienie więzi społecznych i podnoszenie jakości życia w gminie.

13. Placówki Służby Zdrowia działają na terenie gminy, współpracując w zakresie ochrony i promocji zdrowia mieszkańców. Ich zadania obejmują zarówno profilaktykę, edukację zdrowotną, jak i działania wspierające wczesne wykrywanie i leczenie chorób. Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi i jednostkami samorządowymi pozwala na kompleksowe podejście do zdrowia publicznego, poprawę dostępności usług zdrowotnych oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców gminy.

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE TARNÓW

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie z zakresu podstawowej wiedzy dotyczącej problematyki alkoholowej, zgodnie z wymogami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Członkowie Komisji są powoływani przez Wójta Gminy Tarnów. Obecnie w skład Komisji wchodzi 12 osób.

Do zadań GKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

- 1) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym podejmowanie procedur interwencyjnych na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy;
- 4) prowadzenie ewidencji osób uzależnionych i współuzależnionych, zarejestrowanych przez GKRPA;
- 5) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 6) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Tarnów w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Tarnów oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 3A ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 7) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 8) inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 9) udział członków GKRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej.

W 2025 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 23 wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Wnioski zostały złożone przez:

- Policję – 8,
- Pracowników socjalnych 4,
- Członków rodzin – 11,

Do osób zgłoszonych na leczenie odwykowe Komisja skierowała zaproszenia na rozmowy motywujące, mające na celu zachęcenie ich do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji. W 2025 roku Komisja skierowała 27 osób na badania w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczenia uzależnień. Każda opinia wymagała przeprowadzenia dwóch badań: przez lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii oraz przez specjalistę psychoterapii uzależnień. W 12 przypadkach Komisja wystąpiła do Sądu Rejonowego w Tarnowie z wnioskiem o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Jednocześnie trzy osoby dobrowolnie podjęły leczenie, co świadczy o skuteczności działań motywacyjnych oraz o rosnącej świadomości potrzeby podjęcia terapii wśród osób uzależnionych. Działania te stanowią istotny element systemu profilaktyki i leczenia uzależnień, umożliwiając zarówno interwencję przymusową w przypadkach zagrożenia zdrowia lub życia, jak i wsparcie osób gotowych do dobrowolnej terapii.

Tabela 1

	2023	2024	2025
Liczba otrzymanych wniosków ws. objęcia osób nadużywających alkoholu leczeniem odwykowym	53	33	23
Liczba osób, które zobowiązały się do dobrowolnego podjęcia leczenia	7	9	3
Liczba wniosków skierowanych przez Komisję do Sądu o zobowiązanie leczenia odwykowego*	53	6	12
Liczba spraw zawieszonych i oddalonych	1	3	6

Źródło: Dane otrzymane od GKRPA w Tarnowie

**Procedura zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego uruchamiana jest nie ze względu na samo uzależnienie od alkoholu ale dopiero wówczas, gdy ktoś swoim nadużywaniem alkoholu powoduje określone szkody społeczne zapisane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Samo stwierdzenie uzależnienia nie stanowi podstawy do skierowania sprawy do Sądu. Funkcja społeczna instytucji zobowiązania do leczenia polega na instytucjonalnym motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej.*

W 2025 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie realizowały szeroki zakres działań mających na celu wsparcie osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz ich rodzin, a także kontrolę i monitorowanie lokalnej polityki alkoholowej.

Osoby po zakończonym leczeniu odwykowym oraz potrzebujące wsparcia w problemie uzależnienia mogły skorzystać ze wsparcia grupy Anonimowych Alkoholików „Tylko dzisiaj”, funkcjonującej przy GOPS w Tarnowie oraz przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie. Spotkania tej grupy stanowiły istotne narzędzie utrwalania abstynencji, wzmacniania motywacji oraz odbudowywania relacji społecznych. Grupa zapewniała bezpieczną przestrzeń do wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy, która jest kluczowa w procesie zdrowienia. Wsparcie kierowane było również do członków rodzin osób uzależnionych. Wiele z nich zgłaszało się do GKRPA, sygnalizując trudności emocjonalne, konflikty rodzinne oraz obawy związane z funkcjonowaniem bliskich. GOPS udostępniał im pomoc psychologiczną i prawną, a w razie potrzeby kierował na terapię dla osób współuzależnionych. Działania te miały na celu nie tylko poprawę dobrostanu rodzin, ale również przerwanie negatywnych wzorców wynikających z życia z osobą nadużywającą alkoholu. W minionym roku koszt badania biegłych sądowych jednej osoby w związku z wnioskami o leczenie odwykowe i innymi postępowaniami, wynosił 285,00 zł. Członkowie GKRPA uczestniczyli w 17 sprawach dotyczących podejrzenia przemocy domowej, w których alkohol stanowił istotny czynnik eskalujący konflikt. Sprawy te były rozpatrywane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, co potwierdza, że problem nadużywania alkoholu wciąż pozostaje ważnym obszarem interwencji społecznej. Jednym z ustawowych obowiązków Komisji jest również wydawanie

opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie, w ramach realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, prowadziła na początku roku kontrole świetlic środowiskowych działających na terenie Gminy Tarnów. Celem tych działań była ocena jakości funkcjonowania placówek oraz monitorowanie sposobu realizacji zajęć profilaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych. Kontrole obejmowały m.in.: analizę dokumentacji świetlic, rozmowy z wychowawcami oraz kadrą prowadzącą zajęcia, obserwację sposobu organizacji czasu wolnego i wsparcia udzielanego wychowankom. Wnioski z przeprowadzonych kontroli pozwalają na bieżąco diagnozować potrzeby placówek, udzielać wsparcia oraz rekomendować działania podnoszące jakość pracy świetlic.

W okresie od 19 do 20 sierpnia 2025 roku zostało przeprowadzone badanie weryfikujące przestrzeganie przez sprzedawców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzone metodą „tajemniczego klienta”. Jego główną częścią była próba zakupu alkoholu przez odpowiednio przeszkolone osoby, których wygląd i zachowanie wskazują na potencjalną niepełnoletność. Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP, przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, które podyktowane jest m.in. tym, że nawet za jednorazową sprzedaż nieletnim grożą wysokie kary – z utratą zezwolenia łącznie. Nikt nie ma wieku wypisanego na twarzy dlatego chcemy chronić sprzedawców przed nieświadomym popełnianiem przestępstwa. Po szkoleniu, trener CDP, wręczył certyfikat i materiały.

Wyniki liczbowe audytu przedstawiają się następująco:

- liczba punktów zgłoszonych do audytu: **47**
- liczba punktów, w których zrealizowano badanie: **41**
- liczba sprzedawców, którzy nie prosili o dowód osobisty: **20**
- liczba sprzedawców, którzy zapytali o okazanie dowodu tożsamości: **21**
- liczba punktów zamkniętych/ nieczynnych podczas audytu: **6**

Z powyższych danych wynika, że 49% sprzedawców w przypadku zakupu alkoholu przez osobę, która potencjalnie może być nieletnia - nie sprawdzało dowodu tożsamości i 51% sprzedawców potwierdziło pełnoletność osoby kupującej – co jest wynikiem zadowalającym, ale też potwierdza to, jak ważne są cykliczne kontrole i szkolenia w Gminie Tarnów.

W trakcie przeprowadzania audytu „Tajemniczego klienta” i szkolenia sprzedawców, trener CDP, zwracał również uwagę na prawidłowość oznakowania punktów sprzedaży alkoholu w tabliczki dotyczące zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym w punktach sprzedaży i punktach gastronomicznych w Gminie Tarnów. Dodatkowo, trener CDP, zwracał uwagę na reklamy alkoholu, które często są umieszczane w sklepach, na witrynach, czy tzw. „patyczakach”. Reklamy są co prawda dozwolone, ale w myśl obowiązujących przepisów muszą na nich być umieszczone odpowiednie informacje dotyczące zakazu sprzedaży nieletnim i szkodliwości alkoholu oraz, zajmować ustawowo określoną powierzchnię na danym

plakacie, czyli nie mniej niż 20%. Ogólnie wszystkie, ze sprawdzonych sklepów w Gminie Tarnów posiadały odpowiednie reklamy.

Najważniejsze wnioski z realizacji zadania można streścić następująco:

- wyniki ewaluacji sugerują potrzebę szkoleń i kontroli, które pomogą w ograniczaniu dostępności alkoholu dla osób wyglądających na nieletnie i nietrzeźwe;
- sprzedaż alkoholu osobom nieletnim w Gminie Tarnów jest prawdopodobna. Wydaje się jednak, że sprzedawcy w większości przypadków robią to nieświadomie – oceniając wiek po wyglądzie, co może być często łudzące;
- zgromadzony w toku realizacji niniejszego zadania materiał może (a, w naszym przekonaniu wręcz powinien) w przyszłości posłużyć do tworzenia analiz ryzyka o, których mówi art.47 ust.1 prawa przedsiębiorców na potrzeby planowanych kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu;
- program, by utrwalić jego skuteczność, należy realizować rok po roku. Zgodnie z doświadczeniem Centrum Działań Profilaktycznych, zebranymi na obszarach, gdzie program był już realizowany (przez CDP) – zmiany są trwałe i utrzymują się przez wiele lat.

W miesiącu sierpniu i wrześniu 2025 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podzielona na kilka zespołów przeprowadziła kontrole placówek prowadzących sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem zakupu. Działania te miały na celu ocenę, czy punkty sprzedaży przestrzegają obowiązujących regulacji dotyczących zarówno samego procesu sprzedaży, jak i porządku publicznego w ich bezpośrednim otoczeniu. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono żadnych przypadków spożywania alkoholu w rejonie sklepów ani obecności osób nietrzeźwych przebywających przy placówkach handlowych. Świadczy to o skuteczności stosowanych przez właścicieli punktów sprzedaży zasad zapobiegających niepożądanym zachowaniom w przestrzeni publicznej. Na podstawie zebranych obserwacji oceniono, że przedsiębiorcy rzetelnie przestrzegają obowiązujących przepisów, w tym dotyczących właściwego oznakowania punktów, sposobu prowadzenia sprzedaży oraz reagowania na sytuacje mogące naruszać porządek publiczny. Wyniki kontroli wskazują, że placówki handlowe funkcjonują w sposób odpowiedzialny, a obowiązujące regulacje są w zdecydowanej większości respektowane, kontrolerzy mając na względzie przeprowadzone wcześniej badanie przestrzegali sprzedawców przed sprzedażą wyrobów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Podsumowując, działania realizowane przez GKRPA i GOPS w Tarnowie w 2025 roku obejmowały zarówno pomoc bezpośrednią mieszkańcom dotkniętym problemem alkoholowym, jak i kontrolę przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Wspólna praca instytucji pozwoliła na skuteczne wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, ograniczenie negatywnych skutków nadużywania alkoholu oraz utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

VI. DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU KONSULTACYJNEGO, REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH I DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLIC

Punkt konsultacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzi swoją działalność na rzecz osób oraz rodzin borykających się z szerokim spektrum trudności, obejmujących problem alkoholowy, narkomanię, uzależnienia behawioralne, trudności wychowawcze, a także sytuacje związane z przemocą domową. Jego zadaniem jest zapewnienie mieszkańcom profesjonalnego wsparcia, poradnictwa oraz możliwości skorzystania z pomocy specjalistów w bezpiecznych i poufnych warunkach. W punkcie dyżurują specjaliści z różnych dziedzin – m.in. terapeuta uzależnień, psycholog, prawnik i pracownicy socjalni co pozwala na udzielanie wszechstronnej pomocy dostosowanej do indywidualnych potrzeb zgłaszających się osób.

Zapisy na konsultacje odbywają się zarówno telefonicznie, jak i osobiście. Z możliwości tej korzystają nie tylko osoby bezpośrednio doświadczające problemu, lecz także członkowie ich rodzin, którzy często potrzebują wsparcia w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami domowymi. Zgłoszenia do specjalistów mogą być również przekazywane za pośrednictwem pracowników socjalnych, członków grup diagnostyczno-pomocowych oraz asystentów rodzin, którzy w ramach swojej pracy identyfikują osoby wymagające wsparcia i motywują je do podjęcia działań pomocowych. Dzięki takiemu systemowi zgłaszania i kierowania osób do punktu konsultacyjnego możliwe jest szybkie reagowanie na sytuacje kryzysowe, zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy i monitorowanie postępów w pracy z rodzinami. Punkt odgrywa zatem istotną rolę w lokalnym systemie wsparcia, przyczyniając się do ograniczania negatywnych skutków uzależnień oraz przemocy, a także do poprawy funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym.

Tabela 2

	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość porad udzielonych przez specjalistów dyżurujących w Punkcie Konsultacyjnym	335	319	324	217	241
Porady psychologa	222	169	197	70	74
Porady prawnika	79	52	56	69	85
Porady terapeuty ds. Uzależnień, prowadzenie grupy AA	34	96	71	78	82

Źródło: Dane otrzymane z GOPS

W szkołach na terenie Gminy Tarnów w drugim półroczu 2025 roku zorganizowano szereg warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów. Działania te miały na celu wzmocnienie wiedzy społeczności szkolnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz reagowania na zagrożenia, które coraz częściej dotyczą dzieci i młodzieży. Warsztaty zostały przeprowadzone w 12 szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie gminy i objęły uczniów klas IV–VIII. Program zajęć obejmował przede wszystkim tematykę uzależnień od substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, nikotyna, narkotyki i dopalacze. Uczniowie poznawali mechanizmy powstawania uzależnień, konsekwencje zdrowotne i społeczne, a także uczyli się, jak odmawiać w sytuacjach presji rówieśniczej. Zajęcia prowadzone były w

formie interaktywnych warsztatów, co sprzyjało zaangażowaniu młodzieży i lepszemu utrwalaniu zdobytej wiedzy. Istotnym elementem programu była również profilaktyka hejtu i przemocy rówieśniczej. Podczas spotkań uczniowie analizowali zjawisko agresji w środowisku szkolnym i w internecie, uczyli się rozpoznawać zachowania przemocowe oraz poznawali sposoby reagowania na przemoc słowną, wykluczenie, cyberprzemoc czy konflikty rówieśnicze.

Warsztaty te miały charakter praktyczny i obejmowały ćwiczenia asertywności, empatii, komunikacji oraz budowania bezpiecznej atmosfery w grupie. Zrealizowane warsztaty przyczyniły się do podniesienia świadomości społeczności szkolnej, wzmocnienia umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz budowania bezpiecznego i przyjaznego środowiska wychowawczego we wszystkich szkołach Gminy Tarnów. Tematyka warsztatów: „Ciekawość nie zawsze popłaca”, „Stopuj”, „Bez nałogów”, „Powiedz STOP hejtowi w internecie”, „Jestem wolny, mam przewagę”, „Wet za wet”, „Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych”, „Przeciwdziałanie przemocy”.

W roku szkolnym 2024/2025 na terenie Gminy Tarnów – w Błoniu, Łękawce, Tarnowcu, Jodłowie-Wałkach, Porębie Radlnej, Zawadzie oraz Woli Rzędzińskiej nr 2 działało siedem świetlic profilaktyczno-wychowawczych funkcjonujących przy miejscowych szkołach. Są one ważnym elementem systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży, zapewniając im bezpieczne miejsce do spędzania czasu po lekcjach oraz rozwój w różnorodnych obszarach. Uczniowie mogą liczyć nie tylko na pomoc w odrabianiu zadań domowych i wyrównywaniu braków edukacyjnych, ale także na uczestnictwo w zajęciach specjalistycznych, takich jak terapia logopedyczna, warsztaty plastyczne czy zajęcia sportowe rozwijające sprawność fizyczną i umiejętność współpracy w grupie. Oprócz świetlic szkolnych, istotną rolę w systemie wsparcia pełniła świetlica wsparcia dziennego działająca przy parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Woli Rzędzińskiej nr 2 – miejsce szczególnie nastawione na pomoc dzieciom z rodzin wymagających dodatkowego wsparcia wychowawczego i socjalnego. Placówka ta oferuje nie tylko codzienną pomoc w nauce, ale również różnorodne zajęcia rozwijające zainteresowania, wyjazdy integracyjne i wycieczki edukacyjne, oazy i spotkania o charakterze formacyjnym, które sprzyjały budowaniu relacji rówieśniczych oraz kształtowaniu postaw społecznych. Dzięki temu świetlica parafialna stanowiła ważne uzupełnienie oferty lokalnych szkół, tworząc kompleksowy system opieki i wsparcia dla najmłodszych mieszkańców Gminy.

Od stycznia do grudnia w miejscowościach Koszyce Wielkie, Biała i Zgłobice funkcjonowały sale ćwiczeń wyposażone w profesjonalny sprzęt sportowy. Regularne uczestnictwo młodzieży w zajęciach sportowych sprzyja poprawie kondycji fizycznej i psychicznej, wzmacnia pewność siebie, uczy radzenia sobie ze stresem i emocjami, a także tworzy warunki do budowania zdrowych relacji rówieśniczych. Tego rodzaju aktywność stanowi konstruktywny sposób spędzania czasu i pozytywną alternatywę dla zachowań ryzykownych, w tym sięgania po alkohol, który nie przynosi trwałych korzyści, a może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych i społecznych. Aktywność fizyczna jest więc inwestycją w zdrowie, rozwój i przyszłość młodych mieszkańców gminy. Ponadto cyklicznie, w salach ćwiczeń, organizowane są spotkania z terapeutą uzależnień. Podczas tych spotkań terapeuta opowiada o skutkach używania alkoholu, omawia związane z nim zagrożenia oraz przestrzega przed konsekwencjami zdrowotnymi, społecznymi i prawnymi wynikającymi z nadużywania substancji psychoaktywnych.

W marcu 2025 roku, w ramach Kampanii Profilaktycznej „Młodzi Trzeźwi” realizowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, do wszystkich szkół gminnych przekazano tablice korkowe oraz zestawy plakatów i ulotek. Materiały przedstawiały bohaterów Ritę i Rogera, zapraszających rówieśników do świata wolnego od uzależnień, w którym trzeźwość, przyjaźń i zdrowie stanowią nadrzędne wartości. Plakaty i ulotki dotyczące uzależnień oraz przemocy domowej trafiły również do Ośrodków Zdrowia działających na terenie Gminy Tarnów.

W czerwcu został zorganizowany przez Szkołę Podstawową w Porębie Radlnej przy udziale GOPS Gminny Konkurs „Piosenki Profilaktycznej”, którego celem było promowanie wśród dzieci i młodzieży postaw prozdrowotnych, wolnych od nałogów oraz budowanie świadomości na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Konkurs stanowił atrakcyjną formę edukacji profilaktycznej, łączącą muzykę, kreatywność i przekaz wartości wychowawczych. W wydarzeniu wzięli udział uczniowie z 8 szkół z terenu Gminy Tarnów, prezentując zarówno utwory autorskie, jak i interpretacje znanych piosenek o tematyce związanej z trzeźwością, zdrowym stylem życia, przyjaźnią czy odpowiedzialnością. Występy charakteryzowały się dużym zaangażowaniem uczestników, ciekawymi aranżacjami muzycznymi oraz pomysłowymi formami prezentacji scenicznej. Aby podkreślić wkład i wysiłek młodych wykonawców, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ufundował nagrody dla laureatów oraz upominki dla wszystkich uczestników. Wyróżnienia te miały na celu zachęcenie młodzieży do dalszego rozwijania talentów artystycznych oraz wzmacnianie pozytywnych postaw i zdrowych wyborów życiowych. Konkurs Piosenki Profilaktycznej stał się nie tylko okazją do zaprezentowania muzycznych umiejętności uczniów, lecz także ważnym elementem działań profilaktycznych, wspierających kształtowanie właściwych wartości i budowanie pozytywnych wzorców wśród młodych mieszkańców Gminy Tarnów.

W sierpniu 41 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dzieci doświadczających przemocy domowej skorzystało z zorganizowanego letniego wypoczynku-kolonii w Pogorzeliczy. Wyjazd został zrealizowany w ramach działań profilaktycznych Gminy Tarnów i stanowił ważny element wsparcia najmłodszych mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Podczas pobytu uczestnicy mieli zapewnioną całodobową opiekę wychowawców, pełne wyżywienie oraz zróżnicowany program zajęć rozwijający ich zainteresowania i pozwalający aktywnie spędzić czas. Dzieci brały udział w wycieczkach, zajęciach sportowych, warsztatach integracyjnych i animacyjnych, a także spacerach i zabawach na plaży. Program kolonii został przygotowany tak, aby wspierał rozwój społeczny, emocjonalny i fizyczny uczestników, jednocześnie dając im możliwość odpoczynku od trudnych warunków domowych. Wyjazd do Pogorzeliczy był dla wielu dzieci szansą na nowe doświadczenia, nawiązanie przyjaźni i wzmocnienie poczucia własnej wartości. Pobyt w bezpiecznym środowisku, z dala od problemów, miał również istotny wymiar terapeutyczny – sprzyjał odreagowaniu stresu, budowaniu pozytywnych relacji oraz odkrywaniu konstruktywnych form spędzania czasu wolnego. Organizacja letniego wypoczynku stanowi ważne uzupełnienie działań profilaktycznych prowadzonych przez Gminę Tarnów, ukierunkowanych na ochronę dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami uzależnień i przemocy oraz na wspieranie ich rozwoju i dobrostanu.

W listopadzie został rozstrzygnięty gminny konkurs plastyczny pod nazwą „Uzależnienia niszczą

marzenia”, którego celem było zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także promowanie zdrowego, wolnego od nałogów stylu życia. Konkurs został skierowany do uczniów szkół z terenu Gminy Tarnów i spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 74 uczniów, którzy przygotowali prace wykonane różnymi technikami plastycznymi – rysunek, malarstwo, kolaż oraz formy mieszane. Uczestnicy w swoich pracach ukazywali konsekwencje uzależnień, poruszali tematykę marzeń i celów życiowych, które mogą zostać zniszczone przez nałogi, a także przedstawiali wartości takie jak zdrowie, przyjaźń, rozwój osobisty i odpowiedzialność. Wiele prac wyróżniało się oryginalnym podejściem do tematu, wysokim poziomem artystycznym oraz dojrzałością przekazu. Komisja konkursowa, oceniając zgłoszone prace, brała pod uwagę przede wszystkim zgodność z tematyką konkursu, kreatywność, estetykę wykonania oraz wyrazistość przekazu profilaktycznego. W wyniku oceny nagrody główne za zajęcie I, II i III miejsca otrzymało 9 uczniów, natomiast 21 uczestników nagrodzono wyróżnieniami. Pozostali uczniowie również zostali docenieni – każdy otrzymał nagrodę za udział, co podkreśliło ważność ich zaangażowania w podejmowanie tematów profilaktycznych. Konkurs plastyczny „Uzależnienia niszczą marzenia” nie tylko pozwolił uczniom na wyrażenie siebie poprzez sztukę, ale także stał się okazją do rozmowy o zagrożeniach, z jakimi mogą spotkać się młodzi ludzie. Wydarzenie to w sposób twórczy i przystępny wspierało działania Gminy Tarnów w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promowania zdrowych, pozytywnych wzorców wśród dzieci i młodzieży.

VII. CEL STRATEGICZNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i wychowawczych wynikających z nadużywania alkoholu oraz używania innych środków psychoaktywnych. Cel ten realizowany jest poprzez systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i odpowiedzialności mieszkańców Gminy Tarnów w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami. Program zakłada również podejmowanie działań mających na celu zmianę struktury i wzorców spożycia napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, a także prowadzenie spójnych i skoordynowanych działań o charakterze profilaktycznym, terapeutycznym i rehabilitacyjnym. Dążenie do osiągnięcia celu głównego opiera się na współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz lokalnej społeczności, co pozwala na tworzenie kompleksowego i skutecznego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.

Cele szczegółowe Programu

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych** - obejmuje to zapewnienie możliwości korzystania z profesjonalnych usług leczenia, terapii oraz wsparcia postterapeutycznego, a także rozwój lokalnej infrastruktury pomocowej oraz współpracę z placówkami leczenia uzależnień.

2. **Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed przemocą w rodzinie** - działania te obejmują poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, pomoc prawną oraz interwencje mające na celu poprawę bezpieczeństwa domowego i zapobieganie przemocy.
3. **Prowadzenie szeroko pojętej działalności informacyjnej, edukacyjnej i profilaktycznej** skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, działanie to obejmuje realizację programów profilaktycznych, organizowanie kampanii edukacyjnych, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i socjoterapeutycznych. Szczególny nacisk kładzie się na przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.
4. **Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom** - w ramach tego celu udzielana jest pomoc merytoryczna, organizacyjna i finansowa podmiotom realizującym zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, co sprzyja rozwijaniu oferty wsparcia na terenie gminy.
5. **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i art. 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny** - obejmuje to monitorowanie przestrzegania zasad dotyczących sprzedaży i podawania alkoholu, reagowanie na nieprawidłowości, prowadzenie postępowań wyjaśniających oraz kierowanie wniosków o ukaranie sprawców naruszeń do właściwych organów.

Podstawowe strategie zmierzające do uzyskania realizacji zadań programu:

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

1.1 Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego wobec spełniających przesłanki art. 24 ustawy.

1.2 Opłacanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które mają być zobowiązane sędownie do leczenia odwykowego.

1.3 Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących programy profilaktyczne poprzez udostępnianie pomieszczenia w Punkcie Konsultacyjnym oraz finansowanie wynajmu sali w Parafii Rzymsko Katolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie dla potrzeb spotkań grupy wsparcia Anonimowych Alkoholików „Tylko Dzisiaj” oraz Stowarzyszenia „Nowa Szansa”.

1.4 Organizowanie i finansowanie różnych form pracy terapeutycznej dla osób uzależnionych po zakończonych programach uzależnień organizowanych poza podstawowym programem realizowanym w placówkach leczenia uzależnień dla osób powracających z leczenia, ich rodzin, osób współuzależnionych, organizowanie warsztatów wyjazdowych przez Stowarzyszenie „Nowa Szansa”.

1.5 Prowadzenie działalności informacyjnej, motywacyjnej i udzielanie wsparcia psychicznego dla osób uzależnionych oraz rodzin będących w kryzysie – zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego (dyżury psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień, finansowanie bieżących kosztów utrzymania i modernizacji istniejącej infrastruktury).

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z alkoholem, narkotykami lub uzależnieniami behawioralnymi, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

2.1 Dostępność do porad świadczonych przez psychologa, prawnika, terapeutę uzależnień dla osób dotkniętych przemocą domową, dorosłych i dzieci w ramach działań Punktu Konsultacyjnego.

2.2 Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat uzależnień, przemocy domowej, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy poprzez dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dla klientów Punktu Konsultacyjnego, placówek oświatowych, ośrodków zdrowia (zakup ulotek, broszur, plakatów).

2.3 Organizacja i finansowanie szkoleń, warsztatów dla nauczycieli, pedagogów, policjantów, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, pracowników socjalnych, członków GKRPA, w celu zwiększenia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnień, jak również superwizji jako doskonalenie kompetencji osób pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy domowej.

2.4 Przeszkolenie członków GKRPA w zakresie rozpoznawania, diagnozy, zapobiegania oraz leczenia choroby alkoholowej.

2.5 Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, Szkołami, przedstawicielami ochrony zdrowia oraz organizacjami i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

2.6 Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy domowej.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, jak również profilaktyki związanej z problemami behawioralnymi, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych.

3.1 Realizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży a także dla rodziców i pedagogów dotyczące m.in. dopalaczy, narkotyków, alkoholu, przemocy oraz uzależnień behawioralnych.

3.2 Finansowanie zatrudnienia osób prowadzących sale ćwiczeń dla dzieci i młodzieży. Działania te realizowane są w ramach profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowanej na wspieranie prawidłowego rozwoju psychofizycznego młodego pokolenia oraz promowanie konstruktywnych, zdrowych form spędzania wolnego czasu. Istotnym elementem zadania jest prowadzenie sali ćwiczeń dostępnej dla dzieci i młodzieży. W ramach projektu przewiduje się również zakup niezbędnego sprzętu sportowego w celu wyposażenia sal ćwiczeń oraz materiałów pomocniczych, które pozwolą na bezpieczne i efektywne prowadzenie zaplanowanych aktywności. Regularne ćwiczenia oraz możliwość rozwijania zainteresowań sportowych

stanowią realną alternatywę dla zachowań ryzykownych, takich jak sięganie po substancje psychoaktywne czy wchodzenie w środowiska sprzyjające uzależnieniom. Wspieranie aktywności fizycznej kształtuje zdrowe nawyki, buduje poczucie własnej wartości, uczy samodyscypliny i radzenia sobie ze stresem wzmocnieniu relacji rówieśniczych, co ma kluczowe znaczenie w okresie dorastania i w dalszym dorosłym życiu. Organizacja cyklicznych zajęć profilaktycznych - pogadanki z terapeutą uzależnień prowadzone w ramach zadania sprzyjają integracji społecznej, oraz budowaniu pozytywnych wzorców. Dzięki temu uczestnicy zyskują wsparcie emocjonalne i środowiskowe, które zmniejsza ryzyko wchodzenia w zachowania problemowe.

3.3 Finansowanie zatrudnienia osób prowadzących pozalekcyjne zajęcia profilaktyczne w świetlicach szkolnych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, zagrożonych wykluczeniem społecznym, doświadczających przemocy domowej. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze aktywizują dzieci zmniejszając ryzyko kontaktu z uzależnieniami ukierunkowane są na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjnych – pomoc w nauce.

3.4 Inicjowanie, współorganizowanie oraz dofinansowanie konkursów o tematyce profilaktycznej, skierowanych do dzieci i młodzieży. Konkursy te mają na celu zwiększanie świadomości w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych, takich jak nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych, hazardu czy mediów społecznościowych. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się realizację m.in.: **konkursu na plakat profilaktyczny**, którego zadaniem jest rozwijanie kreatywności oraz zachęcanie młodych ludzi do refleksji nad konsekwencjami zachowań ryzykownych. Tworzenie plakatu pozwala uczestnikom formułować własne przekazy profilaktyczne i uczyć się świadomej komunikacji prozdrowotnej; **konkursu piosenki profilaktycznej**, który angażuje dzieci i młodzież w twórczą formę ekspresji poprzez muzykę i śpiew. Teksty utworów mogą poruszać tematykę zdrowego stylu życia, umiejętności odmawiania, radzenia sobie z presją rówieśniczą oraz budowania pozytywnych relacji. Organizowanie konkursów profilaktycznych sprzyja aktywnemu uczestnictwu młodych osób, wzmacnia ich poczucie sprawczości oraz umożliwia wyrażanie opinii na temat problemów, które ich dotyczą lub mogą dotknąć w przyszłości. Działania te zwiększają również atrakcyjność profilaktyki, czyniąc ją bardziej przystępną i angażującą.

3.5 Organizacja oraz finansowanie kolonii dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią, przemocą domową lub innymi trudnościami wychowawczymi, oraz dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku oraz zapewnienie uczestnikom wsparcia wychowawczego i profilaktycznego, które sprzyja ich prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu i społecznemu. Kolonie - obozy uwzględniają szeroką problematykę profilaktyczną dotyczącą uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych (m.in. nadmiernego korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, gier komputerowych). Program kolonijny obejmuje również działania edukacyjne związane z bezpieczeństwem, przeciwdziałaniem agresji, budowaniem pozytywnych relacji rówieśniczych oraz radzeniem sobie z emocjami i stresem. W trakcie kolonii - obozu prowadzone są pogadanki, wykłady, zajęcia warsztatowe poruszające kluczowe zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych z uzależnieniem od

alkoholu, narkotyków, nikotyny oraz innych substancji i zachowań ryzykownych. Uczestnicy otrzymują rzetelną wiedzę na temat negatywnych konsekwencji zdrowotnych, emocjonalnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

3.6 Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18-tego roku życia.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązaniu problemów uzależnień.

4.1 Dofinansowanie i wsparcie działań Stowarzyszenia „Nowa Szansa” oraz środowiska abstynenckiego „Tylko Dzisiaj”, których celem statutowym jest pomoc osobom zagrożonym zjawiskiem alkoholizmu. Wspieranie inicjatyw społecznych propagujących zdrowy styl życia, promowanie życia bez nałogów.

4.2 Finansowanie zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tarnów w tym: wypłaty wynagrodzeń za udział w posiedzeniach komisji; kontroli, zakup materiałów biurowych, sprzętów, materiałów edukacyjnych.

4.3 Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki alkoholowej oraz edukacji zdrowotnej skierowanej do osób z niepełnosprawnościami zrzeszonych w Stowarzyszeniu „Pomocna Dłoń” w których występuje problem z uzależnieniem. Realizacja przedsięwzięcia odbywa się poprzez finansowanie cyklu zajęć integracyjnych prowadzonych wspólnie ze Stowarzyszeniem „Nowa Szansa”, które posiada doświadczenie w pracy z osobami zagrożonymi uzależnieniami oraz wychodzącymi z kryzysów o charakterze społecznym i zdrowotnym. Celem zadania jest zwiększenie świadomości uczestników na temat zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, stosowania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, a także rozwijanie kompetencji, które pozwalają skutecznie unikać sytuacji sprzyjających uzależnieniom. Jednocześnie zajęcia integracyjne mają sprzyjać budowaniu pozytywnych relacji, poczucia przynależności oraz wzajemnego wsparcia, co stanowi ważny element profilaktyki i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5.1 Zadanie obejmuje prowadzenie kontroli podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Kontrole realizowane są przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którzy zostali upoważnieni przez Wójta do wykonywania czynności kontrolnych na terenie Gminy. Celem zadania jest zapewnienie zgodności działalności przedsiębiorców z obowiązującymi przepisami prawa, przeciwdziałanie nielegalnej sprzedaży alkoholu oraz wzmacnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez ograniczanie dostępności alkoholu w sposób niezgodny z ustawą.

5.2 Utrzymywanie obowiązujących na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

5.3 Prowadzenie przez Straż Gminną systematycznych kontroli miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w sytuacjach, gdy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) wpłyną zgłoszenia o możliwych nieprawidłowościach w tym zakresie. Działania kontrolne realizowane są w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz innych aktów regulujących zasady obrotu alkoholem. Działania Straży Gminnej, realizowane we współpracy z GKRPA, stanowią istotny element systemu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom na poziomie lokalnym. Pozwalają na szybkie reagowanie na zgłoszenia mieszkańców, eliminowanie nieprawidłowości oraz budowanie odpowiedzialnych postaw wśród przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadanie 6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

6.1 Wzmacnianie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią.

6.2 Informowanie i motywowanie osób z problemem alkoholowym do korzystania z dostępnych na terenie gminy form wsparcia i rehabilitacji oraz wspieranie aktywizacji zawodowej.

VIII ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TARNOWIE

1. Każdy z członków Komisji ma obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach Komisji oraz w sprawach zespołów wyjazdowych.

2. Szczegółowy zakres zadań członków gminnej komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

3. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 450 zł brutto za:

a) każdorazowy udział w posiedzeniu komisji;

b) przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (w ramach jednorazowej kontroli obejmowane są co najmniej trzy punkty, chyba że zaistnieją przesłanki w postaci zgłoszeń o nieprawidłowościach – w takim przypadku kontrola może objąć dowolną liczbę punktów, niezależnie od wcześniejszych ustaleń.);

c) za udział w posiedzeniach składu orzekającego i opiniodawczego;

d) za udział w wizji lokalnej w miejscach sprzedaży podmiotu ubiegającego się o zezwolenie na sprzedaż alkoholu.

4. Wynagrodzenie przysługuje za zadania wykonywane poza godzinami pracy w macierzystym zakładzie pracy.

5. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane jest:

- a) na podstawie listy obecności,
- b) protokołu z kontroli.

6. Wynagrodzenie członków GKRPA w Gminie Tarnów będzie pokrywane ze środków finansowych pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

IX FINANSOWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ PROWADZONYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Źródłem finansowania zadań w ramach programu na rok 2025 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tzw. „korkowego” zgodnie z art. 18² ust. 1. ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środki zaplanowane na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ujmują się corocznie w planie budżetowym.

X. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMU

1. Koordynatorem Programu w imieniu Wójta Gminy jest pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie Klaudia Webert, która współdziała w tym zakresie z Wójtem Gminy, Radą Gminy Tarnów i Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. W realizacji Programu uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stosownie do jej właściwości, określonej w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
3. Kontroli prawidłowości wykonania powyższych zadań dokonywać będą członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zostanie złożony zgodnie z art. 4¹ ust. 2B ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy Tarnów.

**XI PLAN WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2026 ROK**

Lp.	Zadanie	Sposoby realizacji	Wykonawca	Wydatkowanie
1.	Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.	1.Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.	Biegli sądowi (285,00 zł za 1 opinię)	2.000.00 zł
		2. Opłaty sądowe od wniosków złożonych do Sądu.	GKRPA (opłata sądowa od wniosku 100 zł)	2.000.00 zł
		3. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących programy profilaktyczne poprzez udostępnianie pomieszczenia w Punkcie Konsultacyjnym oraz finansowanie wynajmu sali w Parafii Rzymsko Katolickiej dla potrzeb spotkań grupy wsparcia Anonimowych Alkoholików „Tylko Dzisiaj” oraz Stowarzyszenia „Nowa Szansa”.	Stowarzyszenie „Nowa Szansa”	2.000.00 zł
		4.Organizowanie i finansowanie różnych form pracy terapeutycznej dla osób uzależnionych po zakończonych programach uzależnień organizowanych poza podstawowym programem realizowanym w placówkach leczenia uzależnień dla osób powracających z leczenia, ich rodzin, osób współuzależnionych, organizowanie warsztatów wyjazdowych przez Stowarzyszenie „Nowa Szansa”(wyjazd na 2 dniową oraz do domu rekolekcyjnego w Lubaszowej lub Gosławicach na warsztaty).	Stowarzyszenie „Nowa Szansa”	5.000.00 zł
		5.Prowadzenie działalności informacyjnej, motywacyjnej i udzielanie wsparcia psychicznego dla osób uzależnionych oraz rodzin będących w kryzysie – zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego (dyżury psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień, finansowanie bieżących kosztów utrzymania i modernizacji istniejącej infrastruktury).	Punkt konsultacyjny	20.000.00 zł
2.	Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z alkoholem, narkotykami lub uzależnieniami behawioralnymi, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.	1.Dostępność do porad świadczonych przez psychologa, prawnika, terapeutę uzależnień dla osób dotkniętych przemocą domową, narkomanią, uzależnieniem od alkoholu dorosłych i dzieci w ramach działań Punktu Konsultacyjnego.	Punkt konsultacyjny	10.000.000 zł
		2.Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat uzależnień, przemocy domowej, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy poprzez dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dla klientów Punktu Konsultacyjnego, placówek oświatowych, ośrodków zdrowia (zakup ulotek, broszur, plakatów).	Punkt konsultacyjny	2.000.00 zł
		3.Organizacja i finansowanie szkoleń, warsztatów dla nauczycieli, pedagogów, policjantów, członków Zespołu	Firmy szkolące	1.000.00 zł

		Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, pracowników socjalnych, członków GKRPA, w celu zwiększenia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy lub uzależnień, jak również superwizji jako doskonalenie kompetencji osób pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy domowej.		
3.	Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, jak również profilaktyki związanej z problemami behawioralnymi, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych.	1. Realizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży a także dla rodziców i pedagogów dotyczące m.in. dopalaczy, narkotyków, alkoholu, przemocy oraz uzależnień behawioralnych. 2. Finansowanie zatrudnienia osób prowadzących sale ćwiczeń dla dzieci i młodzieży oraz finansowanie cyklicznych warsztatów, pogadanek dla uczestników sal ćwiczeń. 3. Koszty utrzymania i doposażenia sal ćwiczeń (czynsz, media, środki czystości) 4. Finansowanie zatrudnienia osób prowadzących pozalekcyjne zajęcia profilaktyczne w świetlicach szkolnych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, zagrożonych wykluczeniem społecznym, doświadczających przemocy domowej. 5. Koszty doposażenia świetlic profilaktycznych na terenie gminy Tarnów. 6. Inicjowanie, współorganizowanie oraz dofinansowanie konkursów o tematyce profilaktycznej, skierowanych do dzieci i młodzieży. 7. Organizacja oraz finansowanie wypoczynku wakacyjnego w tym obozu, kolonii, półkolonii dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią, przemocą domową lub innymi trudnościami wychowawczymi oraz dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. 8. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18-tego roku życia.	Szkoły Podstawowe na terenie gminy Tarnów Sale ćwiczeń Sale ćwiczeń Nauczyciele świetlic Świetlice Koordinator ds profilaktyki Firma turystyczna, Stowarzyszenia Koordinator do spraw profilaktyki	15.000.00 zł 72.500.00 zł 6.000.00 zł 168.500.00 zł 2.000.00 zł 10.000.00 zł 23.000.00 zł 2.000.000 zł
4.	Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązaniu problemów	1. Dofinansowanie i wsparcie działań Stowarzyszenia „Nowa Szansa” oraz środowiska abstynenckiego „Tylko Dzisiaj”, których celem statutowym jest pomoc osobom zagrożonym zjawiskiem alkoholizmu. Wspieranie inicjatyw społecznych propagujących zdrowy styl życia, promowanie życia bez	Stowarzyszenie Nowa Szansa	5.000.00 zł

	uzależnień.	nałogów (kalendarze, ulotki, promocja stowarzyszenia).		
		2. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki alkoholowej oraz edukacji zdrowotnej skierowanej do osób z niepełnosprawnościami zrzeszonych w Stowarzyszeniu „Pomocna Dłoń”. Realizacja przedsięwzięcia odbywa się poprzez finansowanie cyklu zajęć integracyjnych prowadzonych wspólnie ze Stowarzyszeniem „Nowa Szansa”, które posiada doświadczenie w pracy z osobami zagrożonymi uzależnieniami oraz wychodzącymi z kryzysów o charakterze społecznym i zdrowotnym.	Stowarzyszenie „Pomocna dłoń”	3.000.00 zł
		3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i ze stowarzyszeniami działającymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	Stowarzyszenia	9.000.00 zł
5.	Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	1. Zadanie obejmuje prowadzenie kontroli podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Kontrole realizowane są przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którzy zostali upoważnieni przez Wójta do wykonywania czynności kontrolnych na terenie Gminy. 2. Finansowanie zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tarnów w tym: a) wypłaty wynagrodzeń za udział w posiedzeniach komisji.	GKRPA	90.000.00 zł
			Razem	441.000.00 zł

Dopuszcza się przesunięcia środków bez konieczności podejmowania uchwały w granicach 30% wydatków przeznaczonych na określony cel.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026

Zagrożenia związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi dotyczą całej populacji. Organy administracji samorządowej mają obowiązek prowadzenia działań ograniczających spożycie alkoholu, przeciwdziałających skutkom jego nadużywania oraz wspierających organizacje społeczne w tym obszarze.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r. określa zadania własne gminy dotyczące profilaktyki, terapii, wsparcia oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Realizowany będzie ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych.

Na gruncie obowiązujących przepisów prawa Rada Gminy jest zobowiązana do przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.